UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Primo co[n]tra becgardos [et] becgardas ac ap[osto]los sumentes noua[m] religione[m] sub vmbra paup[er]tatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

Visual Library

ſolito tēpibus labitur ad delicta et hūana cupiditas litiū mater. ⁊ pacis emula diſcordias ⁊ diſſenſiões adinuenit. quibus hūana quies eccleſiaruꝫ et clericoruꝫ libertas opprimūtur. Nos peruerſorum actibus finē quo poſſumꝰ remedio ꝓſpicē cupiētes ad honorē dei ſancte mr̄is Romane eccl'ie necnō Colon̄ et filiarū eiꝰ ꝓ ipaꝝ pace ⁊ ſalubri ſtatu et libertate ſeruanda ꝑdeceſſoꝝ nr̄orū ſtatuta ordinaria ꝯfirmamꝰ ⁊ de cōſilio et aſſenſu capl'i nr̄i et ꝑlatoꝝ Colon̄ ſtatuta edimus infra ſcripta.

Contra becgardos et becgardas

Licet ſancti pr̄es cōſulta ꝓhibitione ſtatuerūt ne qs nouā religionē fingeret vel habitū nouē religiōis quā ſedis aplice auctas nō firmaſſet ſibi ꝓpria temeritate aſſumeret Sed ſi frugeꝫ vite melioris cōcupiſceret vnā ſibi aſſumeret de religionibus approbatis. Quidā tn̄ neſcientes vti cōceſſis laici mares et femine ideote proꝛſus ad illicita frena laxātes ſupſticioſis adinuētiōibus ſatagūt inuenire nouos ritus et mores in diſcrimē multoꝝ cum ſcandalū et diſcordiā plerūqꝫ pariāt nouitates nouūqꝫ viuendi modū et habitum ſub paupꝫtatis vmbra tenētes becgardi et becgarde et apl'i videlꝫ vulgariter appellati contra ſanctoruꝫ patruꝫ et ſedis aplice ſanctiones ꝑ qſtū publicuꝫ via ꝓhibita vēdicantes victualia manibus querere prout conſueuerant nō curādo in religioſoꝝ q̄ in ſancte religionis habitu ꝑ ſacroſanctā Romanā eccleſiā approbate dn̄o famulāur ꝑ quoꝝ ſtudiū vinea dn̄i culta cētuplicatos creſcit in fructus diſcrimē. chr̄iane religionis et orthodoxe fidei detrimentuꝫ nōne q̄ contra ſanctoꝝ patrū edita ⁊ ſedis aplice ſanctiōes moliunt̄ taliter de hereſi ſuſpectos notorij ſceleris eoꝝ preſūptuoſa temeritas notat q̄ more hoſtis antiqui in lucis angelū transformantis multorum animas decipiūt et ſeducunt cū elemoſyna talibus in charitate non exiſtentibus quos canonū cenſura excōicationis pena ipo facto ꝑcellit facta ſit vacua atqꝫ vana. Et nō obſtāte ꝙ verbuꝫ dn̄icū ad ꝑmū hoīeꝫ eſt trāſlatū In ſudore vultꝰ tui veſceris pane tuo. Qd ad fortes et ſui cōpotes moraliter intelligitur eſſe dictū. et tales in ocio victuꝫ vendicātes elemoſynas rapiunt que infirmis et debilibus fuerāt pauperibus miniſtrande. Immo ſcriptū eſt. Sudet elemoſina in manu tua donec reperias iuſtū cui des eā. Sed forte tales aſſerūt ſe eſſe iuſtos. Sed reſpōdeāt cuiꝰ teſtimonio ⁊ iudicio eoꝝ eſt iuſticia cōprobata. Nō eccleſie in chriſto dei aplorum et ſanctoꝝ ſanguine dedicate. In cuiꝰ ſcādalū et infirmorū et debiliū paupeꝝ detrimētū ſub paupꝫtatis vmbra nouuꝫ viuendi ritū et habitum inuenerunt in quā iudicandi et diſcernendi int̄ iuſtuꝫ et impium. auctoritas in petri ꝑſona eſt tranſlata cui dicitur. Qdcūqꝫ ligaueris et ſolueris ſup terrā erit ſolutū et ligatū in celis. qſi dicens. quē iuſtificaueris approbamus et quē dānaueris ipſuꝫ reprobamus. Ceſſet ergo hoꝝ vana religio et celeri cōuerſione iudicio eccleſie ſe ſubmittāt. Vere hi canonū cōtēptores in ſpūm ſanctū a quo formā chriſtiana religio et viuēdi ſumpſit exordium grauiter delinquere cōprobātur. Cum videlꝫ ſpū ſancti inſtinctu ꝑ ora ſanctoruꝫ preſuluꝫ ſacri ſunt canones inſtituti. Hi ſunt hypocrite triſtes. de qbus in euāgelio dicit̄ eſſe cauendū qui facies ſuas exterminant vt appareāt hoībꝰ ieiunantes. Hi ſunt fontes ſine aqua. vt nebule turbinibus agitate quibus vmbra mortis et caligo tenebraꝝ et iuxta verbū veritatis prolatū dn̄ice vocis oraculo reſeruat̄. De qbꝰ aliqui a veritatis et fidei orthodoxe compti ſunt tramite deuiare et errores et zizanias ſeminare Et vt omittamꝰ eorūdeꝫ errores aliqs

ſcripti pn̄tis teſtimonio ad futuroꝝ me
moriā publicamus mendaciter et falſo
dicentes. q nō ſequit me nō pt ſaluari ꝙ
nō ſoleo peccare. ſe ex hoc diuinitati ſi/
miles mētiendo more ſathane q ſupbia
ꝓpria corruit de celo proſtratus. cū po/
tius tales ſub peccatoꝝ labe marceſcāt
Qui montē. id ē chriſtū ineffabilē ſapi/
entiā tāgere id ē errorib⁹ lacerarē a quo
lapidabunt. id ē hic ⁊ in futuro ignis
incendio cremabunt et irritare intrepi
de pſumpſerunt. Aiunt etiā niſi mulier
ꝟginitatē in matrimonio depditā dole
at et dolendo deploret ſaluari non pōt
qſi matrimoniū ſit peccatū. cū tn̄ ipz ań
peccatū in loco ſancto a ſanctoꝝ ſanctiſ
ſimo fuerit inſtitutū. q ꝟginitas in fetū
ſobolis cōpenſat p quā humana natura
ſtabilitate pdurat quā aſſumē ipe dignā
do paulominus ab angelis creaturis ce
teris pdotauit. ¶ Itē ore ꝓphano lin/
gua ſup terrā currēte blaſphemant deū
fore in quadā pditione qui tā pie ꝙ mi
ſericorditer vt nos redimeret voluit
incarnari cum diuina natura peccati ⁊
corruptionis neſcia, paſſa diminutionē
ſeu alterationē nō fuerit ſed illibata p/
ſiſtens. vna in duab⁹ naturis ſubſtātia
accepit ipe de nr̄o vt diuinitatis ei⁹ p/
ticipes fierem⁹. ¶ Hoꝝ etiā aliq ꝯ legē
et ꝓphetas errorib⁹ inſultātes dicūt ꝙ
qlibz hn̄s vxorē legitimā cauſa ſequen
di deū ꝓpria volūtate eā inuita ea poſ/
ſit dimittere ꝯ pīm ſanctoꝝ decreta ⁊
doctrinā aplī prohibentis ab inuito vx
orem viro et viruz ab vxore ſine cā di/
mitti et ſcriptū ē. Quos deus cōiunxit
homo nō ſeparet. Ex quo oſtendit fore
indiſſolubile ſine cauſa mr̄imonij ſacra
mentum p quā auctoritatem diuinā ec/
cleſie primatibus quoꝝ eſt in talibus
iudicium expectandū ſine cauſa diſſolu
tio hmōi ē interdicta. qnto magis ſub/
ditis ſimplicibus quorum non ē iudica
re ſed potius iudicari. Sed forte dicūt
Qui ſpiritu dei agunt non ſunt ſub le/
ge. qui reſpōdeant quomodo ſpū dei a/
guntur qui contra ſpiritum dei agunt
prohibentis virum ab vxore et ecōuer
ſo ſine cauſa dimitti iudicio eccleſie ap/
probata vt ſuperius eſt probatum. ſed
dicunt ꝙ hoc celitus ſit eis reuelatum.
Sed quomodo ſciunt ꝙ hec reuelatio
ſit celeſtis cum ſathan in lucis angeluz
ſe transformet. Sed forte inſtabūt quia
ſcriptum ē. Lex nō ē impoſita iuſto. iu/
ſtos ſe eſſe et ſine peccato iactātes. Sz
erubeſcant profecto impij attendentes
apl̄m paulum egregiū eccleſie doctorez
electionis vas ſpūſancto plenū qui ait
Si ſimplex id eſt iuſtus fuero hoc igno
rat anima mea: et alibi. Si eni dixerim⁹
ꝙ peccatum nō habeamus nosipos de/
cipimus. Hi ſunt heretici qui fed⁹ chri/
ane religionis diſſoluere moliuntur.
¶ Item dicunt fallaciter mentientes
ſimplicē fornicationem nō eſſe peccatū
cum tamen inter decem precepta dei di
gito deſignata. moyſi a deo tradita in
montis excelſo expreſſe fornicatio fue/
rit interdicta et qui fornicari prohibuit
inter ſimplicem fornicationem et aliaz
nō diſtinxit. ¶ Hanc etiam ſanctorum
relatio et canones interdicunt. et ſim/
pliciter prohibita, quia mala generalit
vetita comprobantur et quod non eſt
ſanctorum decreto ſancitum ſed potius
interdictum. ſuperſticioſis non eſt con/
trarijs falſis adinuentionibus pſumē
dum. Quos errores preſentibus confu
tamus talesqz excommunicatos et he/
reticos iudicamus niſi celeriter et pu/
blice reſipiſcant ſeculari iudicio cōpu/
mendos. Et quod amaricata mente fe/
rimus eorum aliqui laici lr̄as neſciētes
pdicatoribus et minoribus in ſermoni/
bus eorum et predicationibus publicl.
quibus predicationis verbum in agro
theologice ſapientie continue laborā
tibus et miniſteriorum dei et fidei ſecre
ta luceſcūt per ſacroſanctā eccleſiam eſt
cōmiſſum nō ſine vehementi ſuſpitiōe

prauitatis heretice publice reſtiterunt
in fidelium iniuriā ⁊ ſancte eccleſie er/
roribus et cecitatis caligine in verita/
tis lucez ſuꝑ gentes temere inſultādo.
Quoruz inſolentijs et peſtiferis actibꝰ
quo poſſumus remedio diſponimus cō
traire ne ꝑ taciturnitatem eorū conſen
tire delictis ⁊ ꝑ impunitatez eos foue/
re dānabiliter cenſeamur. Eos igit̄ om
nes et ſingulos pn̄tibus requirimus ⁊
monemus. q̄tenus infra vnius menſis
ſpatium habitu hmōi aſſumpto dimiſſo
reſumptoq; priori ad genꝰ viuendi pri/
ſtinū reuertātur manibus vite neceſſa/
ria iuſtis ſolito laboribus acquirentes
Alioquin ipos omnes et ſingulos eis
et eoꝝ cuilibz dicto menſe ꝓ canonica
monitione et termino ꝑemptorio cur/
rente in his ſcriptis excōmunicamus ⁊
a gremio matris eccleſie ſeparamꝰ. Niſi
medio tpe corā nobis cauſaz rationabi/
lez oſtenderint. quare id facere minime
teneantur. Qd ſi excommunicationis
ſententiā ꝑ alios xv. dies īmediate ſe/
quentes animo ſuſtinuerint indurato
cōtra ipos tāq; de hereſi ſuſpectos ſpūa/
liter et tpaliter procedemus. Sub ſilr̄
pena mādantes et diſtricte p̄cipientes
omnibus et ſingulis p̄latis eccleſiarum
rectoribus eorūq; vicarijs nr̄e ciuitatꝭ
⁊ dioceſ. q̄tenꝰ ipos becgardos ⁊ bec/
gardas ac aploſ in ſuis eccleſijs excōi/
catos. extunc publice denūcient tā diu
donec eorū cognoſcētes exceſſū ad gre
miū ſancte mr̄is eccleſie reuertāt̄ et deo
nobis ⁊ eccleſie condigna ſatiſfactione
impenſa a nobis mereātur abſolutiōis
beneficiuz obtinere.

Contra hereticos vtriuſq; ſexus.

Tem quia plus ſolet timeri qđ
ſpecialiter editur q̄ȝ qđ genera/
liter impatur excōicamus ⁊ ana
thematizamus oēs hereticos vtriuſq;
ſexus ⁊ qui eis dederint cōſiliū auxiliū
vel fauorem. publice vel occulte. vel q̄
aliter de fide articulis fidei. eccleſiaſticꝭ
ſacramētis et mr̄imonio. ſentire p̄dica/
re vel docere preſumpſerint. q̄ȝ ſeruat
docet et p̄dicat. ſacroſancta rhomana ec
cleſia mater oīm fideliuz et mgr̄a.

Cōtra publicos vſurarios

Tez oēs vſurarios vſuras publice ex
ercentes reqrimꝰ ⁊ monemꝰ. q̄tenꝰ eoꝝ
ſaluti ꝓſpicientes. deinceps ab vſurariū
actione q̄ aīas deuorāt et aliorū exhau/
riunt facultates prorſus abſtineāt. Re
quirimus inſuꝑ oēs ſcabinos opidorū
et locorum quorūlibz vt tales niſi reſi/
piſcāt. ab eorū conſortio et cohabitatio
ne repellāt. Alioquin cōtra ipos ad ex/
ecutionez et obſeruationem penarū in/
flictarum eis a iure ꝓut iuſtum fuerit
procedemus.

Cōtra illos qui faciūt ſtatuta in preiu/
dicium eccleſiaſtice libertatis.

Tem oēs illos qui ſtatuta edi/
derint vel ſtatuta ſeruauerīt fa/
cta in p̄iudiciū eccleſiaſtice liber
tatis ⁊ nr̄e iuriſdictiōis niſi infra mēſē
ea reuocauerint cū effectu q̄s canonuz
cenſura extūc decreuit excōicatiōe no/
datos. q̄ ſtatuta nos nihilominꝰ ordina
ria aucte caſſamꝰ ⁊ irritamꝰ. imo caſſa
et irrita nūciamus. Et niſi infra mēſem
a lapſu menſis p̄dicti numerādū ea ꝓut
de facto fecerūt maturiori cōſilio ſtude/
ant reuocarē. eos canoīca monitiōe pre/
miſſa excōicamꝰ. et in his ſcriptis ſtatu
imus excōicatiōis ſnīe ſubiacē. Tales
q; p̄cipimꝰ ꝑ eccleſiaꝝ rectores ſingulis
diebꝰ dn̄icis et feſtiuis excōicatos pu/
blice nunciari. Qd ſi in his exequendis
ijdez rectores negligētes fuerint ipos
triū dierū canonica monitiōe p̄miſſa in
his ſcriptis excōicamꝰ. Quā ſi aīo indu
rato ſuſtinuerint ꝯ eos ad priuationem